

KONCEPCJA PRACY NIEPUBLICZNEGO

PRZEDSZKOLA MONTESSORI

Czerwony Balonik

I. Podstawa prawna

Koncepcja pracy przedszkola oparta jest na celach i zadaniach zawartych w aktach prawnych:

- Ustawa o systemie oświaty oraz aktach wykonawczych do tej ustawy, w tym w szczególności podstawie programowej wychowania przedszkolnego(Dz. U. z 2009r. Nr.4 poz.17),
- Statut Tyskiego Przedszkola Montessori.
- Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017 w sprawie nadzoru pedagogicznego.

II. Charakterystyka placówki

1. Przedszkole działa 2011 roku, jako przedszkole o od początku w opraciu o założenia pedagogiczne metodyki Marii Montessori. Znajduje się w Trzebnicy przy ul. Armii Krajowej 2d,na Osiedlu Zdrojowym w Trzebnicy Organem prowadzącym i dyrektorem jest – Klaudia Stelmach. Która jednocześnie jest nauczycielem Montessori. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Dolnośląskie Kuratorium Oświaty.
2. Przestronne dwie sale przeznaczona dla grup dzieci, szatnia, jedno pomieszczenie biurowe, łazienki – dziecięca i dla personelu, kuchnia, zmywalnia.
3. Przedszkole nie posiada własnego ogrodu, tylko taras na którym znajduje się przedszkolny ogródek warzywny i miejsce przeznaczone do zabawy dla dzieci.. Potrzebę ruchu i aktywności na świeżym powietrzu dzieci realizują na spacerach do lasu, pobliskiego parku w bliższej okolicy – na place zabaw zlokalizowane na osiedlu.
4. Grupa dzieci docelowo powinna być mieszana wiekowo – wskazane jest, by w jednej sali przebywały dzieci od 2,5 do 6 roku życia. Taka organizacja pracy jest

bliższa naturalnym sytuacjom społecznym i pozwala na harmonijny rozwój dzieci w każdym wieku.

5. Sala wyposażona jest w materiał rozwojowy służący dzieciom w osiągnięciu przedszkolnych sukcesów. Otoczenie jest ukierunkowane na zaspokajanie potrzeb dziecka. Nauczyciel w grupie kontroluje, by rozmieszczenie, dostępność i przygotowanie materiału stanowiło jedną całość programową – to na materiale Montessori opiera się codzienna praca dziecka, tygodniowe plany pracy oraz roczny plan pracy przedszkola. Nauczyciel jest odpowiedzialny za zmienianie materiału dostępnego na półkach oraz proponowanie dzieciom kolejnych pomocy rozwojowych zgodnie z zasadami:
  - stopniowania trudności,
  - przechodzenia od konkretów do abstrakcji,
  - podążania za indywidualnymi zainteresowaniami dziecka,
  - umożliwiania samodzielnej kontroli błędów przez dziecko – uniezależniania od oceny innych osób.
6. Materiał rozwojowy podzielony jest na pięć kategorii:
  - pomoce życia codziennego,
  - kształcenie zmysłów,
  - rozwój matematyczny,
  - rozwój językowy,
  - otoczenie kulturowe- kosmos
7. Z dziećmi pracuje nauczyciel posiadający wymagane prawem kwalifikacje, przebywający z dziećmi 6 – 7 godzin dziennie oraz pomoc nauczyciela na dwóch zmianach (porannej i popołudniowej), posiadające wiedzę i umiejętności umożliwiające pracę z dziećmi zgodnie z filozofią M. Montessori. Poza tym personel przedszkola stanowi dyrektor posiadający wymagane wykształcenie oraz osoby pracujące w obsłudze technicznej. Zajęcia dodatkowe, w tym opiekę logopedyczną i psychologiczną wedle potrzeb, prowadzą osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, wybierane przez dyrekcję placówki.

III. Wizja i misja przedszkola

Przedszkole przyjazne dziecku, rodzicom, środowisku. Miejsce radosnego rozwoju, bezpieczne, prowadzone zgodnie z pedagogiką Marii Montessori i najnowszymi osiągnięciami w zakresie pedagogiki i nauk pokrewnych.

Przedszkole jest miejscem, w którym dzieci mają w atmosferze bezpieczeństwa i akceptacji mieć możliwość harmonijnego rozwoju w jednym z najważniejszych

okresów życia. Nasza placówka dąży do bycia wzorcową placówką montessoriańską, w której dzieciom zapewniony jest cały niezbędny materiał rozwojowy. Pracujące w nim osoby posiadają odpowiednie wykształcenie, a praca własna dzieci jest dla nich przyjemnością i dobrze zapoznaną codzienną rutyną. Zajęcia dodatkowe stanowią marginalną część programu, w związku z tym dobierane są z dużą starannością.

Dziecko jest serdecznie przyjęte, znajduje uwagę i indywidualną opiekę nauczyciela. Pracuje według własnego tempa i możliwości, podejmując zadania, do których jest już gotowe. Dzieci w przedszkolu przebywają w grupach mieszanych wiekowo. Wymaga to być może większego zaangażowania nauczyciela, jednak dzieci uczą się szybciej. Sprzyja to wymianie wzajemnych zdolności i umiejętności. Dzieci starsze pomagają młodszym w ubieraniu się, opiekują się nimi w czasie zabaw w ogrodzie i na spacerze. Uczą się odpowiedzialności, opiekuńczości, postrzegania reguł: nie rań, nie niszcz, nie przeszkadzaj. Każda istota jest pewną indywidualnością, która posiada silną potrzebę rozwoju, dlatego na pierwszym planie stoi dziecko i jego wychowanie. Wychowawca jest u nas przewodnikiem i z szacunkiem obserwuje postępy i trudności dziecka.

2. Misja naszej placówki została zainspirowana ideą edukacji i wychowania człowieka, zgodną z założeniami dr Marii Montessori. Naszym celem jest wychowanie samodzielnego, wierzącego we własne siły i przekonanego o własnej wartości człowieka. Czerwony Balonik to miejsce, w którym dzieci uczą się za pośrednictwem zmysłów, bezpośredniego działania i doświadczenia, zgodnie z własnym tempem rozwoju, zainteresowaniami, możliwościami i ograniczeniami.

Dr Maria Montessori twierdziła, że poznając świat „dziecko staje się budowniczym samego siebie”. Aby odpowiedzieć na tę naturalną potrzebę codziennie stwarzamy przestrzeń, dajemy czas i szacunek potrzebne do tego, by każde dziecko mogło rozwinąć swój osobisty potencjał na bezpiecznym gruncie. W wolności wyboru i samodzielności wspieramy rozwijające się talenty. Poprzez empatyczną obecność towarzyszymy dzieciom w poszukiwaniu i odkrywaniu własnego potencjału i znalezieniu swojej wewnętrznej siły.

Metoda przewiduje mieszane grupy wiekowe, dzięki którym dzieci mogą rozwijać swoje zdolności życia w społeczeństwie i uczyć się od siebie wzajemnie. Nie stosujemy kar, nagród i oceniania.

Życie przedszkolne toczy się w duchu NVC gdzie dzieci są wdrażane do nazywania swoich uczuć i potrzeb, oraz zachęcane do otwartego o nich komunikowania.

IV. Rodzina i środowisko

Rozwój zdolności małego dziecka stanowi podstawę prawidłowego rozwoju umysłowego. Bezpośredni wpływ na ten rozwój mają rodzina i przedszkole. Kluczowa w funkcji wychowawczej jest rodzina. Współpraca rodziny z przedszkolem, którego rolą jest włączenie odpowiednich narzędzi stymulacyjnych, stanowi podstawę prawidłowego rozwoju. Stworzenie warunków do swobody w działaniu, czego konsekwencją jest wzrost wyobraźni, wolność w podejmowaniu decyzji i rozwój samodzielności, to w skrócie założenia metody wychowawczej Marii Montessori. Metoda Montessori przede wszystkim apeluje do społeczności, aby nie wyręczało dzieci w wykonywaniu zadań z którymi same potrafią się zmagać. Zbędne odciążenie dziecka od obowiązków spowoduje, że w przyszłości - już jako osoba dojrzała, nie będzie potrafiła zmierzyć się z trudnościami. Najistotniejszą rolę w obrębie całej pedagogiki Marii Montessori odgrywa kontakt między rodzicami, dziećmi i nauczycielem. Korzystne relacje: rodzice – nauczyciele stwarzają dobre warunki do kontynuacji pracy z dziećmi w domu. Rodzice mają możliwość obserwacji dzieci w trakcie zajęć w przedszkolu. Organizowane dla opiekunów spotkania, na których poruszany jest temat właściwego zachowania się podczas pracy z materiałem. Omawiany też zostaje sam materiał rozwojowy i możliwość wykorzystania go na zajęciach. Rodzice zostają także zachęceni do czytania książek, uczestnictwa w zajęciach oraz wspólnych warsztatach lub imprezach. Wszystko to ma na celu współdziałanie, integrację i wymianę informacji rodzice – placówka.

V. Założenia Pedagogiki Marii Montessori

Do założeń owej pedagogiki należy stwierdzenie, że świat dzieci zdecydowanie różni się od świata ludzi dorosłych. Dzieci uczą się poprzez wszystkie zmysły. Rolą dorosłych jest umożliwienie im samodzielnego zdobywania wiedzy o świecie. Edukacja Montessori uczy ludzi dorosłych wielowymiarowego patrzenia na dziecko i wychowanie. Uczy również, że podopieczni powinni mieć swobodę, dzięki której mogą rozwijać swe właściwości indywidualne. Maria Montessori była przeciwniczką kar i nagród twierdząc, że pobudzają one dziecko do nienaturalnego i wymuszonego zachowania, które nie przyspiesza pożądanego rozwoju dziecka.

1. Cele i zadania metody Montessori

Podstawą metody jest zdolność do podejmowania decyzji i swobodne podejmowanie działań. Stwarzanie dziecku możliwości aktywnego działania- znaczy to, iż na każdym etapie rozwoju należy dostarczyć podopiecznym odpowiednich zajęć, dostosowanych do poziomu indywidualnych zdolności.

Głównym zadaniem nauczyciela pracującego według założeń metody Marii Montessori, jest zorganizowanie dziecku takiego otoczenia w przedszkolu, które umożliwiłoby wspieranie jego rozwoju. W sali przedszkolnej umieszczone są obiekty, przyciągające uwagę i pobudzające do działania. Zadaniem nauczyciela jest przede wszystkim nauczenie wychowanków samodzielności, niezależności od dorosłych, również odpowiedzialności jak i miłości do otaczającego świata. Rola opiekuna względem dziecka jest „pośrednia”, nauczyciel jest integralną częścią tego środowiska.

2. Cechy montessoriańskiego nauczyciela

- ✓ wiara w zdolności i możliwości dziecka;
- ✓ w podopiecznym należy widzieć aktywność i zdolność do samodzielnego kreowania własną osobowością;
- ✓ Nauczyciel powinien okazywać zrozumienia dla rozwoju dziecka, przede wszystkim powinien towarzyszyć mu zawsze i wszędzie szacunek do jego osoby;
- ✓ Nie powinno towarzyszyć poczucie dumy, wyniosłości i pychy, a właściwe cechy to: pokorność, wyrozumiałość, taktowność i opanowanie;
- ✓ Nie wolno okazywać zniecierpliwienia, gdy popełniane zostają błędy;
- ✓ Wychowawca powinien znać dziecko, posiadać wiedzę o jego właściwościach, prawach rozwoju i stale ją pogłębiać;
- ✓ Ostatnim podpunktem jest gotowość nauczyciela do bycia autorytetem.

VI. Zasady pracy dydaktyczno – wychowawcze

Maria Montessori opracowała szczegółowo zasady, które stosowane są w jej koncepcji wychowania i nauczania. Do najważniejszych zasad pracy dydaktyczno – wychowawczej należą:

- ✓ Zasada indywidualizacji – należy dużą wagę przykładąć do obserwacji dziecka, w celu poznania jego rozwoju, określania aktualnych umiejętności, preferencji, zainteresowań, uzdolnień oraz w celu dostrzeżenia i wykorzystania – dla stymulacji rozwoju – okresów szczególnej wrażliwości na poszczególne rodzaje oddziaływań i momentów gotowości do

uczenia się określonych umiejętności.

- ✓ Zasada samodzielności – samodzielności dziecka sprzyja dostępność wszystkich materiałów dydaktycznych, znajdujących się w sali. Mają one swoje stałe miejsce na półkach, w specjalnie zaprojektowanych szafkach, skąd dzieci biorą je samodzielnie i samodzielnie odkładają. Dziecko samo podejmuje decyzję, z którym materiałem będzie pracować. Materiały dydaktyczne występują tylko w jednym egzemplarzu, co powoduje, że dziecko rozwiązuje zadania samodzielnie, nie ma bowiem możliwości naśladowania innego dziecka. Na samodzielność wpływa także opracowanie materiałów zgodnie z zasadą izolacji i stopniowania trudności oraz możliwość dokonywania samokontroli. Wbudowanie kontroli błędów w materiał dydaktyczny służy z jednej strony uniezależnieniu się dziecka od dorosłych, z drugiej zaś kształtowaniu jego osobowości, a zwłaszcza zdobywaniu poczucia wiary w siebie, umiejętności analizy i oceny własnego działania, rozwijaniu wewnętrznej motywacji do działania. Dziecko ma prawo do popełniania błędów. Świadomość możliwości popełniania błędów i szacunek dla osób je popełniających daje dzieciom poczucie duchowej wolności, zmienia relacje między nimi a nauczycielem w bardziej partnerskie. Zasada ta pozwala dziecku na samodzielne wybieranie zadań i materiału dydaktycznego, stosownie do swoich aktualnych możliwości i zainteresowań.
- ✓ Zasada wolności i swobody działania – dzięki tej zasadzie dziecko może zredukować swoją zależność od dorosłych i rozwinąć własną autonomię. Zasada ta odnosi się do możliwości wyboru przez dziecko rodzaju przedmiotu aktywności, czasu, miejsca i formy pracy (indywidualna, wspólna z kolegami) oraz sposobu jej wykonania. Swobodny wybór działania i samodzielna jego realizacja umożliwia: planowanie i przemyślenie swoich czynności, wykonywanie pracy na własną odpowiedzialność, zastanowienie się nad konsekwencjami własnej aktywności dla siebie i innych, sprawdzenie siebie, odkrycie swoich mocnych i słabych stron, przeżywanie poczucia sukcesu lub niepowodzenia, które stają się czynnikami wyzwalającymi aktywność.
- ✓ Zasada ograniczenia - prawo dziecka do wolności i swobody w działaniu ograniczone jest takim samym prawem innych dzieci. Dlatego każde dziecko powinno korzystać ze swego prawa do wolności tak, aby respektować cudzą wolność, nie przeszkadzać innym w pracy, nie utrudniać w realizacji zamierzeń, a więc dziecko powinno kierować się w swoim działaniu nie tylko interesem własnym, ale także dobrem innych osób. Dzieci robią to, co je interesuje nie przeszkadzając przy tym innym.
- ✓ Zasada ładu i porządku – dziecko – z pomocą nauczyciela – powinno zdobyć orientację w otoczeniu, w którym przebywa; poznać jego strukturę, układ i zasady

posługiwania się przedmiotami oraz zachowania się w kontaktach z innymi osobami; być też konsekwentnie wdrażane do utrzymania w sali ładu i porządku. Każdy przedmiot ma swoje miejsce, skąd zostaje wzięty, tam zostaje odniesiony. Porządek ukryty jest w każdym materiale dydaktycznym. Odnajdując go, dziecko odkrywa sposób wykonywania zadania. Ład i porządek wokół dziecka zapobiega stratom energii, ułatwia koncentrację, uczy współpracy z nim.

, „...to otoczenie ma dawać dziecku lekcje, a nie nauczyciel...”

VII. Model absolwenta:

Chcemy, by dziecko kończące Przedszkole Montessori Czerwony Balonik i zaczynające kolejny etap swojej edukacji:

- miało pozytywny obraz samego siebie, wysoką samoocenę i umiejętność uniezależniania jej od opinii innych,
- nie bało się wyrażania własnych opinii, potrafiło komunikować się z innymi w sposób grzeczny, ale nie pomijający jego własnych potrzeb,
- było aktywne, sprawne i świadome swojego ciała,
- potrafiło zachować się w sposób kulturalny i odpowiedni do danej sytuacji,
- było tolerancyjne i otwarte na innych niezależnie od ich koloru skóry, wyznania, języka czy obyczajów,
- posiadało umiejętność rozwiązywania problemów i wiedziało gdzie może uzyskać pomoc,
- aktywnie uczestniczyło w życiu rodzinnym i społecznym,
- dbało o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- szanowało i wspierało lokalne środowisko przyrodnicze, miało świadomość jak można pomagać planecie przez codzienne działania,
- było przygotowane do obowiązku szkolnego,
- szanowało swoich rówieśników i osoby starsze

VIII. Zespół pracowników i placówka

- dbałość o budowanie zespołu osób o tych samych celach, wzmacnianie pozytywnych relacji między nauczycielami,
- delegowanie uprawnień na pracowników przedszkola, wyznaczanie obowiązków i równy, przejrzysty podział pracy,
- przyjmowanie stażystów i osób chcących kształcić się w zakresie pedagogiki Marii Montessori na staże i praktyki w placówce z korzyścią dla dzieci objętych opieką,
- umożliwianie realizacji stażu nauczycielskiego,
- zachęcanie do dokształcania i doskonalenia warsztatu przez nauczycieli,
- wykorzystywanie umiejętności zdobytych na szkoleniach w bezpośredniej praktyce pedagogicznej – dzielenie się zdobytą wiedzą z innymi osobami pracującymi w placówce.
- doposażenie bazy przedszkola w pomoce montessoriańskie,
- dążenie do stworzenia ogrodu umożliwiającego hodowlę roślin przez dzieci
- stworzenie miejsca swobodnej pracy twórczej dzieci,
- regularne prowadzenie nadzoru pedagogicznego,
- dążenie do uzyskania patronatu Polskiego Stowarzyszenia Montessori oraz Polskiej Rady Montessori

